

УДК 711.435

Савчук І.І.,
1daisy201221@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8688-1413,
Київський національний університет будівництва та архітектури

ЗАКОНОДАВЧА БАЗА УКРАЇНИ ЩОДО УЧАСТІ ГРОМАДСЬКОСТІ В ЗДІЙСНЕННІ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Проведено моніторинг та аналіз основних законів України та інших законодавчих документів, які містять інформацію про роль, місце та значущість громадськості в здійсненні містобудівної діяльності, шляхи впливу на прийняття важливих рішень в містобудуванні, коригування на затвердження містобудівної документації.

Ключові слова: містобудівна діяльність, референдум, громадські слухання, органи самоорганізації населення.

При здійсненні містобудівної діяльності дотримання правил планування і забудови міст є обов'язковим для всіх юридичних та фізичних осіб. Відведення, встановлення та зміни меж земельних ділянок, умов їх використання і забудови, проектуванні, будівництві, реконструкції, капітального ремонту будівель і споруд керуються відповідними законодавчими документами та містобудівною документацією.

Але ж яка роль у всьому містобудівному процесі народу? Адже, згідно з Конституцією України «...носієм суверенітету і єдиним джерелом влади є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування...». [1]. Також в Україні існує низка законів, які регулюють роль громадськості в прийнятті рішень.

Закони України:

«Про місцеве самоврядування в Україні» 1994 р.

«Про місцеві державні адміністрації» 1999 р.

«Про органи самоорганізації населення» 2001 р.

«Про регулювання містобудівної діяльності» 2012 р.

Статут територіальної громади м. Києва 2002-2005 р.

Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку проведення громадських слухань щодо врахування громадських інтересів під час розроблення проектів містобудівної документації на місцевому рівні” 2012 р.

Постанова Верховної Ради України “Про затвердження Положення про загальні збори громадян за місцем проживання в Україні” 1994 р.

Розпорядження голови КМДА від 03.07.2006 № 995 “Про проведення у м. Києві загальноміських громадських слухань” 2006 р.

Громадське обговорення з метою інформування громадськості і залучення її до участі в прийнятті рішень є обов’язковим

-при видачі спеціального дозволу на розміщення і будівництво об’єкту на збереження вимушеної невідповідності вимогам;
-при внесенні змін в зонування міської території;
-при погодженні містобудівної документації перед її затвердженням міською радою або міськвиконкомом. [8].

Яким же чином народ може впливати та регулювати містобудівну діяльність?

В статті №5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сказано, що система місцевого самоврядування включає:

-територіальну громаду;
-сільську, селищну, міську раду;
-сільського, селищного, міського голову;
-виконавчі органи сільської, селищної, міської ради;
-старосту;

{Частина першу статті 5 доповнено новим абзацом згідно із Законом № 157-VIII від 05.02.2015}

-районні та обласні ради, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст;
-органи самоорганізації населення.

В цьому законі чітко сказано, що інструментом прямого воєвиявлення місцевого самоврядування є референдум, предметом якого може бути будь-яке питання, віднесене Конституцією України, цим та іншими законами до відання місцевого самоврядування.

Іншим інструментом впливу місцевого самоврядування є громадські слухання, на яких можна порушувати питання, вносити пропозиції щодо питань місцевого значення, що належать до відання місцевого самоврядування. [2].

В законі України «Про органи самоорганізації населення» чітко дано визначення такому терміну, як «органи самоорганізації населення» - це представницькі органи, що створюються жителями, які на законних підставах проживають на території села, селища, міста або їх частин, для вирішення завдань, передбачених цим Законом. Більше того, це є легалізований орган з конкретними повноваженнями, на який виділяються кошти з місцевого бюджету. [3].

В свою чергу закон України «Про місцеві державні адміністрації» каже наступне: «у разі розгляду місцевою державною адміністрацією питань, які

зачіпають інтереси місцевого самоврядування, про це повідомляється заздалегідь відповідним органам місцевого самоврядування. Представники цих органів та посадові особи територіальних громад мають право брати участь у розгляді таких питань місцевою державною адміністрацією, висловлювати зауваження і пропозиції.», що знову підкреслює значущість думки і позиції народу в прийнятті рішень виконавчою гілкою влади. (закон України «Про місцеві державні адміністрації»).

Закон «Про регулювання містобудівної діяльності» 2012 р. містить Статтю 21. «Громадське обговорення щодо врахування громадських інтересів» з двома наступними пунктами:

1. Громадському обговоренню підлягають розроблені в установленому порядку проекти містобудівної документації на місцевому рівні: генеральні плани населених пунктів, плани зонування територій, детальні плани територій.

2. Затвердження на місцевому рівні містобудівної документації, зазначеної у частині першій цієї статті, без проведення громадського обговорення проектів такої документації забороняється. [4].

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань щодо врахування громадських інтересів під час розроблення проектів містобудівної документації на місцевому рівні» визначає механізм проведення громадських слухань щодо врахування громадських інтересів під час розроблення проектів містобудівної документації на місцевому рівні: генеральних планів населених пунктів, планів зонування та детальних планів територій.

«Пропозиції подаються у письмовому вигляді і повинні містити обґрунтування з урахуванням вимог законодавства, будівельних норм, державних стандартів та правил.

- За результатами розгляду пропозицій заявнику надається відповідь про їх врахування або обґрунтована відмова

- У разі наявності спірних пропозицій утворюється погоджувальна комісія

- До Комісії входять: 25-55 осіб, з яких не менше 50% і не більше 70 % представників громадськості, інші – фахівці

- Рішення приймається більшістю присутніх членів

- Фінансування заходів здійснюється за рахунок органів місцевого самоврядування.»

В постанові чітко прописано як, коли потрібно повідомити про організацію громадських слухань, хто саме в них має право брати участь, який порядок проведення, що робити в разі виникнення конфліктних ситуацій між громадськістю та замовником. [5].

В статті №10 «Форми безпосереднього здійснення місцевого самоврядування у м. Києві» Статуту територіальної громади міста Києва сказано, що територіальна громада міста Києва безпосередньо здійснює місцеве самоврядування шляхом: референдуму; виборів органів і посадової особи; загальних зборів; місцевих ініціатив; [6].

Розпорядження голови КМДА від 03.07.2006 № 995 “Про проведення у м. Києві загальноміських громадських слухань” містить пункт 4.3.: «Оприлюднювати інформацію про проведення громадських слухань в засобах масової інформації та на Веб-порталі Київської міської влади не пізніше як за 5 днів до їх проведення.». [7].

Відповідні повідомлення про громадські слухання мають містити інформацію про місцезнаходження земельної ділянки будинку чи споруди, про тип запропонованої забудови, найменування містобудівної документації, посилання на веб-ресурс з проектною документацією чи інше місце для ознайомлення з такою інформацією, про час і місце проведення громадських слухань.

Отже, аналізуючи всі ці закони та документи містобудівний процес без участі громадськості просто неможливий. Громадськість має право впливати на необхідність розташування нових об'єктів житлово-комунального господарства, інженеро-транспортної, соціальної інфраструктури, розвиток населеного пункту. Але, якщо подивитись на сучасні реалії, на соціальні конфлікти, що виникають з приводу містобудівних рішень, то можна зробити висновки, що дотримання вищезгаданих законів не є стовідсотковим, і існує велика недовіра народу до влади.

Список використаних джерел:

1. Конституція України [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – с. 141. – Режим доступу: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Закон України „Про місцеве самоврядування в Україні” від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР (із змінами і доповненнями). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.
3. Закон України "Про органи самоорганізації населення" від 11 липня 2001 р. // ВВР України. - 2001. — № 48. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2625-14>.
4. Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2011, N 34. - ст. 343. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>.

5. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку проведення громадських слухань щодо врахування громадських інтересів під час розроблення проектів містобудівної документації на місцевому рівні” від 25 травня 2011 р. №555. – Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-2011-%D0%BF>.

6. Статут територіальної громади міста Києва від 28 березня 2002 р. N 371/1805 (із змінами та доповненнями, внесеними рішенням Київради від 19 грудня 2002 р. N 154/314, рішенням Київради від 27 лютого 2003 р. N 263/423). – Режим доступу:

<https://kmr.gov.ua/uk/content/statut-terytorialnoyi-gromady-mista-kyyeva>

7. Розпорядження від 03.07.2006 р. N 995 Про проведення у м. Києві загальноміських громадських слухань (із змінами і доповненнями внесеними розпорядженнями КМДА від 14 грудня 2009 року №1395, від 29 березня 2010 року №187, від 10 травня 2012 року №756.) – Режим доступу:

http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MA060995.html

8. Управління розвитком міст : навчальний посібник / Євген Єлісійович Ключниченко; В.о. Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт.– К. : КНУБА, 2015.– 160 с.

Савчук І.І.,

Київський національний університет будівництва і архітектури

ЗАКОНОДАТЕЛЬНАЯ БАЗА УКРАИНЫ ПО УЧАСТИЮ ОБЩЕСТВЕННОСТИ В ОСУЩЕСТВЛЕНИИ ГРАДОСТРОИТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Проведен мониторинг и анализ основных законов Украины и других законодательных документов, содержащих информацию о роли, месте и значимости общественности в осуществлении градостроительной деятельности, пути влияния на принятие важных решений в градостроительстве, корректировки на утверждение градостроительной документации.

Ключевые слова: градостроительная деятельность, референдум, общественные слушания, органы самоорганизации населения.

graduate student of the department of urban construction Savchuk I.I.,
Kyiv National University of Construction and Architecture

LEGISLATIVE BASIS OF UKRAINE ON PUBLIC PARTICIPATION IN THE IMPLEMENTATION OF CITY-BUILDING ACTIVITIES

In the implementation of urban development, compliance with the rules of planning and building cities is mandatory for all legal and natural persons. Disposal, installation and alteration of boundaries of land plots, conditions for their use and development, design, construction, reconstruction, overhaul of buildings and structures are governed by the relevant legislative documents and urban planning documentation.

But what is the role in the whole urban development process of the people? After all, according to the Constitution of Ukraine "... the bearer of sovereignty and the only source of power is the people. The people exercise power directly and through the organs of state power and local self-government ... ". There are also a number of laws in Ukraine that regulate the role of the public in decision-making.

That is why, the monitoring and analysis of the basic laws of Ukraine and other legislative documents containing information on the role, place and significance of the public in the implementation of urban development activities, ways of influencing important decisions in urban planning, and adjustments for approval of city-planning documentation have been carried out.

So, analyzing all these laws and documents, the urban development process without public participation is simply impossible. The public has the right to influence the need to locate new objects of housing and communal services, engineering, transport, social infrastructure, development of the settlement.

Key words: town-planning activity, referendum, public hearings, apparatus of self-organization of population.

REFERENCES

1. Konstytuciya Ukrayiny` [Elektronny`j resurs] // Vidomosti Verxovnoyi Rady` Ukrayiny` (VVR). – 1996. – # 30. – s. 141. – Rezhy`m dostupu: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Zakon Ukrayiny` „Pro misceve samovryaduvannya v Ukrayini” vid 21 travnya 1997 roku # 280/97-VR (iz zminamy` i dopovnennyamy`). – Rezhy`m dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
3. Zakon Ukrayiny` "Pro organy` samoorganizaciyi naseleння" vid 11 ly`pnya 2001 r. // VVR Ukrayiny`. - 2001. — # 48. – Rezhy`m dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2625-14>

4. Zakonu Ukrainy "Pro reguluvannya mistobudivnoyi diyal'nosti" // Vidomosti Verhovnoyi Rady Ukrainy (VVR). - 2011, N 34. - st. 343. – Rezhy'm dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>

5. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy "Pro zatverdzhennya Poryadku provedennya gromads'ky'x sluxan' shhodo vraxuvannya gromads'ky'x interesiv pid chas rozroblennya proektiv mistobudivnoyi dokumentaciyi na miscevomu rivni" vid 25 travnya 2011 r. #555. – Rezhy'm dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-2011-%D0%BF>

6. Statut tery'torial'noyi gromady mista Ky'yeva vid 28 bereznya 2002 r. N 371/1805

(iz zminamy' ta dopovnennyamy', vneseny'my' rishennyam Ky'yivrady' vid 19 grudnya 2002 r. N 154/314, rishennyam Ky'yivrady' vid 27 lyutogo 2003 r. N 263/423). – Rezhy'm dostupu: <https://kmr.gov.ua/uk/content/statut-terytorialnoyi-gromady-mista-kyyeva>

7. Rozporyadzhennya vid 03.07.2006 r. N 995 Pro provedennya u m. Ky'yevi zagal'nomis'ky'x gromads'ky'x sluxan' (iz zminamy' i dopovnennyamy' vneseny'my' rozporyadzhennyamy' KMDA vid 14 grudnya 2009 roku #1395, vid 29 bereznya 2010 roku #187, vid 10 travnya 2012 roku #756.) – Rezhy'm dostupu: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MA060995.html

8. Upravlinnya rozvy'tkom mist : navchal'ny'j posibny'k / Yevgen Yely'sijovy'ch Klyushny'chenko; V.o. Ky'yiv. nacz. un-t bud-va i arxit.– K. : KNUBA, 2015. – 160 s.